

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

29 февруари 2024 година*

„Преюдициално запитване — Пространство на свобода, сигурност и правосъдие — Политика относно убежището — Директива 2011/95/ЕС — Условия за предоставяне на международна закрила — Съдържание на тази закрила — Член 5 — Необходимост от международна закрила, възникваща на място — Последваща молба за признаване на статут на бежанец — Член 5, параграф 3 — Понятие „обстоятелства, които молителят е създал по собствено решение, след като е напуснал държавата на произход“ — Намерение за злоупотреба и за използване на приложимата процедура като инструмент — Дейности в приемащата държава членка, които не са израз и продължение на вече изразени в държавата на произход убеждения или ориентация — Промяна на религията“

По дело C-222/22

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Verwaltungsgerichtshof (Върховен административен съд, Австрия) с акт от 16 март 2022 г., постъпил в Съда на 29 март 2022 г., в рамките на производство по дело

Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl

contre

JF,

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: К. Jürimäe, председател на състава, N. Piçarra (докладчик) и N. Jääskinen, съдии,

генерален адвокат: J. Richard de la Tour,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

– за JF, от C. Schmaus, Rechtsanwalt,

* Език на производството: немски.

- за австрийското правителство, от A. Posch, J. Schmoll и V.-S. Strasser, в качеството на представители,
- за германското правителство, от J. Möller и A. Hoesch, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от A. Azéma и L. Hohenecker, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 15 юни 2023 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 5, параграф 3, буква б) от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 337, 2011 г., стр. 9).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Федерална служба за имиграция и убежище, Австрия, наричана по-нататък „BFA“) и JF, гражданин на трета държава, относно законосъобразността на решение, с което се отказва признаването на статут на бежанец след подадена от него последваща молба за международна закрила.

Правна уредба

Международното право

- 3 Член 1, раздел А от Конвенцията за статута на бежанците, подписана в Женева на 28 юли 1951 г. (Recueil des traités des Nations unies, том 189, стр. 150, № 2545 (1954)), влязла в сила на 22 април 1954 г. и допълнена и с Протокола за статута на бежанците, подписан в Ню Йорк на 31 януари 1967 г. и влязъл в сила на 4 октомври 1967 г. (наричана по-нататък „Женевската конвенция“), предвижда:

„За целите на тази конвенция терминът „бежанец“ се прилага към всяко лице, което:

[...]

2. [...] при основателни опасения от преследване по причина на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политически убеждения, се намира извън страната, чийто гражданин то е, и не може да се ползва от закрилата на тази страна, или не желае да се ползва от такава закрила поради тези опасения; или, бидейки без гражданство и намирайки се извън страната на своето предишно обичайно местоживееие [...], не може да се завърне или, поради такива опасения, не желае да се завърне в нея.

[...]“.

- 4 Член 2 от тази конвенция е озаглавен „Общи задължения“ и гласи:
- „Всеки бежанец има задължения към страната, в която се намира, които изискват от него по-конкретно да спазва законите и разпоредбите ѝ, както и да изпълнява мерките, предприети за поддържане на обществения ред“.
- 5 Член 33 от Конвенцията е озаглавен „Забрана за експулсиране или връщане („refoulement“) на бежанци“ и предвижда в параграф 1, че „[н]икоя договаряща държава няма по какъвто и да е начин да експулсира или връща („refouler“) бежанец до границата на територията, където са били застрашени животът или свободата му по причина на неговата раса, религия, националност, принадлежност към дадена социална група или политически възгледи“.
- 6 Съгласно член 42, параграф 1 от Женевската конвенция „[п]ри подписване, ратификация на тази конвенция или присъединяване към нея всяка държава може да направи резерви по членовете на конвенцията, с изключение на чл. 1, 3, 4, 16, точка 1, 33, 36—46 включително“.

Правото на Съюза

Директива 2011/95/ЕО

- 7 Съгласно съображения 4, 12, 24 и 25 от Директива 2011/95:
- „(4) Женевската конвенция и Протоколът представляват крайъгълен камък на международноправния режим за закрила на бежанците.
- [...]
12. Основната цел на настоящата директива е, от една страна, да гарантира прилагането от държавите членки на общи критерии за определяне на лицата, които реално се нуждаят от международна закрила, и от друга страна, да гарантира минимално равнище на обезщетения за тези лица във всички държави членки.
- [...]
24. Необходимо е да се въведат общи критерии за признаване на статут на бежанец на лицата, подали молба за убежище по смисъла на член 1 от Женевската конвенция.
25. Необходимо е по-специално да се [въведе общо определение на понятието] за необходимост от закрила, възникваща на място [...]“.
- 8 Член 2 от тази директива е озаглавен „Определения“ и има следното съдържание:
- „За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:
- [...]

г) „бежанец“ означава гражданин на трета държава, който поради основателни опасения от преследване, основано на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група се намира извън държавата, чийто гражданин е, и който не може или поради тези опасения не желае да се обърне за закрила към тази държава, или лице без гражданство, което, като се намира по горепосочените причини извън държавата на предишното си обичайно пребиваване, не може или поради такива опасения не желае да се завърне в нея, и по отношение на което не се прилага член 12;

д) „статут на бежанец“ означава признаването от държава членка на гражданин на трета държава или лице без гражданство за бежанец;

[...]“.

9 Член 4 от посочената директива, който се съдържа в глава II от нея и е озаглавен „Оценяване на фактите и обстоятелствата“, предвижда в параграф 3:

„Оценяването на молбата за международна закрила следва да бъде извършено за всеки отделен случай, като се вземат под внимание следните елементи:

[...]

б) относими декларации и документи, представени от молителя, включително и информация, позволяваща да се определи дали молителят е бил или би могъл да бъде обект на преследване или на тежки посегателства;

в) индивидуалното положение и личните обстоятелства относно молителя, включително и фактори като неговото минало, пол и възраст, за да може да се определи, въз основа на личните обстоятелства относно молителя, дали действията, на които той е бил или рискува да бъде изложен, биха могли да бъдат считани за преследване или за тежки посегателства;

г) фактът дали след напускането на държавата на произход молителят е упражнявал дейности, чиято единствена или основна цел е била да се създадат необходимите условия, за да се подаде молба за международна закрила, с цел да се определи дали тези дейности биха го изложили на преследване или на тежки посегателства, ако той би се завърнал в тази държава

[...]“.

10 Член 5 от същата директива, който също се съдържа в глава II от нея и е озаглавен „Необходимост от международна закрила, възникваща на място“, предвижда:

„1. Основателното опасение от преследване или реалната опасност от понасяне на тежки посегателства може да се основават на събития, настъпили, след като молителят е напуснал държавата на произход.

2. Основателното опасение от преследване или реалната опасност от понасяне на тежки посегателства може да се основават на дейности, извършвани от молителя след неговото заминаване от държавата на произход, особено ако се установи, че дейностите, на които се

основава молбата, представляват израз и[...] продължение на убежденията или ориентацията, изразявани в държавата на произход.

3. Без да се засяга Женевската конвенция, държавите членки могат да решат, че на молител, който е подал последваща молба, обикновено не се предоставя статут на бежанец, ако опасността от преследване се основава на обстоятелства, които молителят е създадал по собствено решение, след като е напуснал държавата на произход“.

- 11 Член 10 от Директива 2011/95 се съдържа в глава III от нея и е озаглавен „Мотиви за преследване“, а параграф 1 от него гласи:

„При оценяването на мотивите за преследване държавите членки вземат под внимание следните елементи:

[...]

б) понятието „религия“ включва по-специално притежаването на теистични, нетеистични или атеистични убеждения, индивидуалното или колективното участие или въздържане от участие в частни или публични богослужения, други религиозни актове или изразяване на религиозни убеждения, както и форми на лично или обществено поведение, основаващи се на религиозни вярвания или наложени от тези вярвания;

[...]“.

- 12 Съгласно член 13 от посочената директива „[д]ържавите членки предоставят статут на бежанец на всеки гражданин на трета държава или на лице без гражданство, които отговарят на условията за определяне като бежанци съгласно разпоредбите на глави II и III“.

Директива 2013/32/ЕС

- 13 Член 2, буква р) от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (ОВ L 180, 2013 г., стр. 60) определя „последваща молба“ като „молба за международна закрила, подадена след вземането на окончателно решение по предишна молба [...]“.

Австрийското право

- 14 Член 3 от Bundesgesetz über die Gewährung von Asyl (Asylgesetz 2005) (Федерален закон за предоставянето на убежище (Закон за убежището от 2005 г.), от 16 август 2005 г. (BGBl. I, 100/2005), в приложимата към спора в главното производство редакция (наричан по-нататък „Asylgesetz 2005“) е озаглавен „Статут на лице с право на убежище“ и предвижда:

„(1) На чужденец, подал молба за международна закрила в Австрия, се признава статут на лице с право на убежище, при условие че тази молба не трябва да бъде отхвърлена на основание член 4, 4а или 5, ако има вероятност да бъде застрашен от преследване в страната си на произход по смисъла на член 1, раздел А, точка 2 от [Женевската конвенция].

2. Преследването може да се основава и на събития, настъпили след като чужденецът е напуснал страната си на произход [...] или на дейности на чужденеца, които той извършва след напускането на държавата на произход и които по-специално представляват израз и продължение на убежденията, изразявани в държавата на произход [...]. На чужденец, който е подал последваща молба [...], обикновено не се предоставя статут на лице с право на убежище, ако опасността от преследване се основава на обстоятелства, които чужденецът е създал по собствено решение, след като е напуснал държавата на произход, освен ако не става въпрос за разрешени в Австрия дейности, за които е установено, че представляват израз и продължение на убеждения, вече изразени в държавата на произход.

[...]“.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

- 15 На 3 октомври 2015 г. JF, ирански гражданин, подава до BFA молба за международна закрила, като изтъква, от една страна, че е бил разпитан от иранските тайни служби при упражняването на професионалната си дейност в качеството си на инструктор в автошкола и от друга страна, че като студент е бил преследван заради отпращаните от него критики към ислямски проповедник.
- 16 С решение от 7 юни 2017 г. BFA отхвърля тази молба, тъй като приема, че твърденията на JF не са правдоподобни, и издава решение за връщането му. С влязло в сила решение от 3 януари 2018 г. Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд, Австрия) отхвърля като неоснователна жалбата на JF срещу това решение.
- 17 На 26 юни 2019 г. JF подава последваща молба по смисъла на член 2, буква р) от Директива 2013/32, като изтъква, че междувременно е приел християнството и поради това се опасява от преследване в държавата си на произход. С решение от 24 юни 2020 г. BFA отказва да му предостави статут на бежанец на основание член 3, параграф 2, второ изречение от Asylgesetz 2005, тъй като изтъкнатата опасност от преследване е възникнала на място и е създадена от молителя по собственото му решение. BFA обаче установява, че JF убедително е доказал, че е приел християнството в Австрия по „вътрешно убеждение“, че активно практикува тази религия и че поради тази причина при завръщането си в Иран той рискува да бъде изложен на лично преследване. При тези условия BFA предоставя на JF статут на лице, ползващо се със субсидиарна закрила, и право на временно пребиваване.
- 18 С решение от 29 септември 2020 г. Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) уважава подадената от JF жалба срещу това решение. Тази юрисдикция приема, че макар при разглеждането на последваща молба опасността от преследване, основана на обстоятелства, които молителят е създал „по собствено решение“, „обикновено“ изключва признаването на статут на бежанец, това наречие все пак показва, че в определени случаи този статут може да бъде предоставен, независимо от задължението на компетентния орган по член 3, параграф 2, второ изречение от Asylgesetz 2005 да провери наличието на злоупотреба от страна на молителя. Според посочената юрисдикция в решението на BFA от 24 юни 2020 г. няма никакви данни, че поведението на JF представлява злоупотреба. Освен това според същата юрисдикция липсата на данни, които сочат, че приемането на друга религия от JF е израз и продължение на убеждения, вече изразени в държавата на произход, не е достатъчна, за да се обоснове отказът да се признае статут на бежанец.

- 19 BFA подава пред запитващата юрисдикция Verwaltungsgerichtshof (Върховен административен съд, Австрия) ревизионна жалба срещу това решение, като изтъква, че текстът на член 3, параграф 2, второ изречение от Asylgesetz 2005 изключва тълкуване в смисъл, че в случай на последваща молба, основана на опасност от преследване, произтичаща от възникнали на място обстоятелства, които молителят е създал по собствено решение, следва само да се установи дали тези обстоятелства са изтъкнати с намерение за злоупотреба. Според BFA тази разпоредба въвежда като общо правило отказа да се предостави статут на бежанец на молители, които са създали по собствено решение в приемащата държава членка обстоятелствата, породили изтъкнатата опасност от преследване. Единственото изключение от това общо правило се отнасяло до хипотезата, в която разглежданите дейности са разрешени в Австрия и за тях е установено, че представляват израз и продължение на убеждения, вече изразени от молителя в държавата на произход.
- 20 Запитващата юрисдикция отбелязва, че доколкото член 3, параграф 2, второ изречение от Asylgesetz 2005 транспонира в австрийското право член 5, параграф 3 от Директива 2011/95, решаването на спора в главното производство зависи от тълкуването на последната разпоредба.
- 21 В това отношение тя изтъква, от една страна, че що се отнася до изрази „[б]ез да се засяга Женевската конвенция“, който се съдържа в посочената разпоредба, значението на понятието на немски език „unbeschadet“ („без да се засяга“) е двусмислено. Съгласно първото значение на това понятие Женевската конвенция трябва да се спазва без никакво ограничение, включително в случаите, попадащи в приложното поле на член 5, параграф 3 от Директива 2011/95, докато съгласно второто значение държавите членки биха могли да въведат презумпция за злоупотреба по отношение на последващите молби за международна закрила, основаващи се на „обстоятелства, които молителят е създал по собствено решение, след като е напуснал държавата на произход“. От друга страна, наречieto „обикновено“ било неопределено понятие, чието конкретно значение не можело да се изведе нито от текста на тази директива, нито от нейните съображения.
- 22 При тези условия Verwaltungsgerichtshof (Върховен административен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли член 5, параграф 3 от Директива [2011/95] да се тълкува в смисъл, че не допуска правна уредба на държава членка, съгласно която на чужденец, който е подал последваща молба, обикновено не се предоставя статут на лице с право на убежище, ако опасността от преследване се основава на обстоятелства, които чужденецът е създал по собствено решение, след като е напуснал държавата си на произход, освен ако става въпрос за разрешени в Австрия дейности, за които е установено, че представляват израз и продължение на убеждения, вече изразени в държавата на произход?“.

По преюдициалния въпрос

- 23 С въпроса си запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 5, параграф 3 от Директива 2011/95 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, която поставя признаването на статута на бежанец вследствие на последваща молба по смисъла на член 2, буква р) от Директива 2013/32, основана на опасност от преследване, произтичаща от обстоятелства, които молителят е създал по

собствено решение, след като е напуснал държавата си на произход, в зависимост от двойното условие тези обстоятелства да се отнасят до разрешени в съответната държава членка дейности и да представляват израз и продължение на вече изразени в държавата на произход убеждения на молителя.

- 24 Съгласно член 5, параграф 3 от Директива 2011/95 „[б]ез да се засяга Женевската конвенция, държавите членки могат да решат, че на молител, който е подал последваща молба, обикновено не се предоставя статут на бежанец, ако опасността от преследване се основава на обстоятелства, които молителят е създал по собствено решение, след като е напуснал държавата на произход“.
- 25 Както от изискването за еднакво прилагане на правото на Съюза, така и от принципа на равенство следва, че разпоредба от правото на Съюза, чийто текст не съдържа изрично препращане към правото на държавите членки с оглед на определянето на нейния смисъл и обхват, трябва по принцип да получи самостоятелно и еднакво тълкуване навсякъде в Европейския съюз, при което да се отчита не само съдържанието ѝ, но и контекстът ѝ, и целта, преследвана със съответната правна уредба, и евентуално нейният генезис (вж. в този смисъл решения от 18 януари 1984 г., Ekro, 327/82, EU:C:1984:11, т. 11, от 19 декември 2019 г., Nederlands Uitgeversverbond и Groep Algemene Uitgevers, C-263/18, EU:C:2019:1111, т. 38, и от 25 юни 2020 г., Ministerio Fiscal (Орган, който има вероятност да получи молба за международна закрила), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, т. 53).
- 26 Що се отнася най-напред до текста на член 5, параграф 3 от Директива 2011/95, от него следва, от една страна, че държавите членки не са длъжни да транспонират тази разпоредба във вътрешното си право, а „могат“ да направят това, т.е. просто имат тази възможност. От друга страна, само когато опасността от преследване, на която се позовава молителят в подкрепа на последваща молба, се основава „на обстоятелства, които молителят е създал по собствено решение, след като е напуснал държавата на произход“, на този молител „обикновено“ не се предоставя а статут на бежанец. Следователно това наречие не изключва възможността дори при такива обстоятелства да се предостави такъв статут на даден молител при определени условия.
- 27 По-нататък, що се отнася до контекста на член 5, параграф 3 от Директива 2011/95, следва да се подчертае, както се посочва по-специално в съображение 4 от тази директива, че Женевската конвенция представлява крайъгълен камък на международноправния режим за закрила на бежанците. От това следва, че разпоредбите на Директивата трябва да се тълкуват не само в светлината на общата ѝ структура и цели, но и при зачитане на посочената конвенция (вж. в този смисъл решения от 13 януари 2021 г., Bundesrepublik Deutschland (Бежански статут на лице без гражданство от палестински произход), C-507/19, EU:C:2021:3, т. 38 и 39, и от 16 януари 2024 г., Интервюиращ орган на ДАБ при МС (Жени — жертви на домашно насилие), C-621/21, EU:C:2024:47, т. 36 и 37).
- 28 Важно е също така да се припомни, че съгласно заглавието си член 5 от Директива 2011/95 се отнася до „необходимост[та] от международна закрила, възникваща на място“. За това понятие трябва да се установи общо определение, както се посочва в съображение 25 от Директивата. В това отношение в параграфи 1 и 2 от посочения член 5, които за разлика от параграф 3 от него се прилагат за всяка молба за международна закрила, се уточнява, че основателни опасения от преследване могат да се основават не само на събития, настъпили след като молителят е напуснал държавата на произход, но и на дейности, извършвани от този молител след неговото заминаване от тази държава. Използването на

израза „особено“ в посочения член 5, параграф 2 при указването на хипотезата, в която е установено, че тези дейности са израз и продължение на убежденията или ориентацията, изразявани в държавата на произход, предполага, че дейности, които не са такъв израз и продължение, по принцип също могат да бъдат изтъквани, независимо дали в рамките на първа молба за международна закрила или на последваща молба.

- 29 От изложеното по-горе следва, че член 5, параграф 3 от Директива 2011/95 има дерогиращ характер по отношение на принципа, установен в параграфи 1 и 2 от този член, доколкото допуска, че опасност от преследване, изтъкната в подкрепа на последваща молба, основана на обстоятелства, които молителят е създал по собствено решение, след като е напуснал държавата на произход, „обикновено“ води до изключване на признаването на статут на бежанец. С оглед на този дерогиращ характер, както по същество отбелязва генералният адвокат в точка 54 от заключението си, възможността, която член 5, параграф 3 предоставя на държавите членки, трябва да се тълкува ограничително.
- 30 Това тълкуване се потвърждава от определението на понятието „бежанец“, съдържащо се в член 1, раздел А, точка 2 от Женевската конвенция и възпроизведено в член 2, буква г) от Директива 2011/95, което не предвижда никакво ограничение за това основателните опасения от преследване поради поне един от посочените в него мотиви за преследване да могат да се основават на дейности, които молителят е извършвал, след като е напуснал държавата на произход, и които не представляват израз и продължение на вече изразени в тази държава убеждения или ориентация.
- 31 Посоченото тълкуване се потвърждава и от генезиса на член 5, параграф 3 от Директива 2011/95. Всъщност от предложението за Директива на Съвета относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила (COM(2001) 510 окончателен), представено от Европейската комисия на 30 октомври 2001 г. и довело до приемането на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 година относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 304, 2004 г., стр. 12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 52), отменена и заменена с Директива 2011/95, следва, че с използването на глагола „създал“ в съответстващия на член 5, параграф 3 от Директива 2011/95 член от Директива 2004/83, Комисията е възнамерявала да уреди хипотезата, в която опасението на молителя от преследване е „изфабрикувано“ от него.
- 32 От изложеното по-горе следва, както по същество подчертава генералният адвокат в точки 56 и 64 от заключението си, че отказът да се признае статут на бежанец вследствие на последваща молба за международна закрила на основание член 5, параграф 3 от Директива 2011/95, предвид елемента на умисъл, присъщ на израза „обстоятелства, които молителят е създал по собствено решение“, има за цел да санкционира намерението за злоупотреба от страна на молителя, който е „изфабрикувал“ обстоятелствата, на които се основава опасността от преследване, на която той би бил изложен, в случай че се завърне в държавата си на произход, и по този начин е използвал като инструмент приложимата процедура за предоставяне на международна закрила.

- 33 На последно място, такова тълкуване се подкрепя и от основната цел на тази директива, която, както е посочено в съображение 12 от нея, се състои, от една страна, в това да се гарантира прилагането от държавите членки на общи критерии за определяне на лицата, които реално се нуждаят от международна закрила, и от друга страна, да се гарантира минимално равнище на обезщетения за тези лица във всички държави членки (вж. в този смисъл решение от 6 юли 2023 г., *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Особено тежко престъпление), C-402/22, EU:C:2023:543, т. 36).
- 34 Във връзка с въпроса дали обстоятелствата, посочени в последваща молба, за да се обоснове наличието на опасност от преследване, основана на мотив по член 10, параграф 1 от Директива 2011/95, която може да доведе до признаването на статут на бежанец, разкриват намерение за злоупотреба и за използването като инструмент на приложимата процедура е необходимо индивидуално оценяване на тази молба с оглед на всички релевантни фактически обстоятелства, което се извършва от компетентните органи на държавите членки в съответствие с член 4, параграф 3 от тази директива (вж. в този смисъл решения от 21 септември 2023 г., *Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie* (Политическо мнение в приемащата държава членка), C-151/22, EU:C:2023:688, т. 42, и от 16 януари 2024 г., *Интервюиращ орган на ДАБ при МС (Жени — жертви на домашно насилие)*, C-621/21, EU:C:2024:47, т. 60).
- 35 В това отношение е важно да се подчертае, че посоченият в член 4, параграф 3, буква г) от Директивата факт дали след напускането на страната си на произход молителят е упражнявал или не дейности, чиято единствена цел или основна цел е била да се създадат необходимите условия, за да се предяви молба за международна закрила, представлява само обстоятелство, което компетентните национални органи трябва да вземат предвид за целите на индивидуалното оценяване. Всъщност те трябва да извършат цялостна проверка на всички обстоятелства, свързани с индивидуалното положение на молителя, като вземат предвид всички елементи, изброени в член 4, параграф 3, букви а)—д).
- 36 От това следва, че противно на поддържаното от австрийското и германското правителство в писмените им становища, член 5, параграф 3 от Директива 2011/95 не може да се тълкува в смисъл, че факултативното транспониране на тази разпоредба освобождава държавите членки от предвиждането на задължение за компетентните национални органи да извършват индивидуално оценяване всяка последваща молба за международна закрила. Тази разпоредба не може да се тълкува и в смисъл, че такова транспониране позволява на държавите членки да въведат презумпция, която следва да се обори от молителя, че всяка последваща молба, основаваща се на обстоятелства, които молителят е създал по собствено решение, след като е напуснал държавата на произход, произтича а priori от намерение за злоупотреба и от използването като инструмент на процедурата за предоставяне на международна закрила.
- 37 Всъщност такива тълкувания биха лишили от полезно действие разпоредбите на член 4 от Директива 2011/95, които са приложими към всички молби за международна закрила, независимо от мотивите за преследване, посочени в подкрепа на тези молби (вж. в този смисъл решения от 25 януари 2018 г., F, C-473/16, EU:C:2018:36, т. 36, и от 21 септември 2023 г., *Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie* (Политическо мнение в приемащата държава членка), C-151/22, EU:C:2023:688, т. 41). По-специално член 4, параграф 3 задължава компетентния национален орган да извърши цялостна преценка на всички обстоятелства, свързани с индивидуалното положение на молителя, което изключва всякаква форма на

автоматичност (вж. по аналогия решения от 13 септември 2018 г., Ahmed, C-369/17, EU:C:2018:713, т. 48 и 49, и от 22 септември 2022 г., Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság и др., C-159/21, EU:C:2022:708, т. 72 и 73).

- 38 В случая след индивидуалното оценяване в съответствие с член 4, параграф 3 от Директива 2011/95 на подадената от JF последваща молба BFA установява, че заинтересованото лице е доказало убедително, че „поради вътрешно убеждение“ е приело християнството в Австрия и че активно практикува тази религия, поради което при завръщането си в държавата си на произход то рискува да бъде изложено на лично преследване. Ако обаче тази констатация се окаже точна, което запитващата юрисдикция следва да провери, тя може да изключи наличието на намерение за злоупотреба и за използването на приложимата процедура като инструмент от страна на този кандидат, което може да доведе до отказ от страна на компетентния национален орган му признае статут на бежанец на основание член 5, параграф 3 от посочената директива.
- 39 Освен това, ако такъв молител отговаря на условията, предвидени в разпоредбите на глава III от Директива 2011/95, за да бъде квалифициран като „бежанец“ по смисъла на член 2, буква г) от тази директива, член 13 от нея задължава съответната държава членка да му признае статут на бежанец по смисъла на член 2, буква д) от посочената директива (вж. в този смисъл решения от 24 юни 2015 г., T., C-373/13, EU:C:2015:413, т. 63, и от 16 януари 2024 г., Интервюиращ орган на ДАБ при МС (Жени — жертви на домашно насилие), C-621/21, EU:C:2024:47, т. 72).
- 40 За сметка на това, във всички случаи, в които изтъкната в подкрепа на последваща молба опасност от преследване се основава на обстоятелствата, описани в член 5, параграф 3 от Директива 2011/95, но по отношение на които след извършено съгласно член 4, параграф 3 от Директивата индивидуално оценяване на молбата се установи, че тези обстоятелства разкриват намерение за злоупотреба и за използване от този молител на приложимата процедура като инструмент, посоченият член 5, параграф 3 дава право на съответната държава да предвиди, че на този молител по принцип няма да се предостави статут на бежанец по смисъла на член 2, буква д) от Директива 2011/95, въпреки че молителят с основание се опасява от преследване в своята държава на произход поради тези обстоятелства и поради това би трябвало да се квалифицира като „бежанец“ по смисъла на член 1, раздел А от Женевската конвенция и член 2, буква г) от Директива 2011/95. Всъщност качеството „бежанец“ по смисъла на посочените разпоредби не зависи от официалното признаване на това качество чрез предоставяне на „статут на бежанец“ по смисъла на член 2, буква д) от тази директива (решение от 14 май 2019 г., М и др. (Отнемане на статута на бежанец), C-391/16, C-77/17 и C-78/17, EU:C:2019:403, т. 90).
- 41 Именно в този контекст следва да се разгледат смисълът и обхватът на израза „[б]ез да се засяга Женевската конвенция“, съдържащ се в член 5, параграф 3 от посочената директива. В това отношение запитващата юрисдикция отбелязва, че в текста на тази разпоредба на немски език думата „unbeschadet“ може да означава „в съответствие с“, но той може да означава и „без оглед на“. Ако следва да се отдаде предимство на второто значение на термина „unbeschadet“, това би означавало да се приеме, че член 5, параграф 3 от Директива 2011/95 допуска в предвидените в него случаи държавите членки да не вземат предвид разпоредбите на Конвенцията.

- 42 Формулировката, използвана в текста на разпоредба от правото на Съюза на един от езиците, не може обаче да служи като единствена основа за тълкуването на тази разпоредба или да ѝ се отдава предимство пред текстовете на останалите езици. Припомнената в точка 25 от настоящото решение необходимост от еднакво тълкуване и прилагане на всяка разпоредба от правото на Съюза изключва възможността последната да се разглежда отделно според текста на един от езиците, а изисква тя да се тълкува в зависимост от общия разум и целите на правната уредба, от която е част (вж. в този смисъл решения от 12 ноември 1969 г., *Stauder*, 29/69, EU:C:1969:57, т. 2 и 3, и от 15 септември 2022 г., *Minister for Justice and Equality* (Гражданин на трета страна, братовчед на гражданин на съюза), C-22/21, EU:C:2022:683, т. 20).
- 43 В текстовете по-специално на испански, чешки, английски, унгарски, португалски, фински и шведски език съответстващият израз на думата „unbeschadet“ на немски език, съдържаща се в член 5, параграф 3 от Директива 2011/95, трябва да се разбира в смисъл, че държавите членки трябва да вземат предвид разпоредбите на Женевската конвенция, когато транспонират възможността, която им предоставя член 5, параграф 3, „обикновено“ да не признават статут на бежанец на молител при обстоятелствата, посочени в точка 32 от настоящото решение. От това следва, че понятието „unbeschadet“, използвано в текста на немски език на тази разпоредба, трябва да се разбира в същия смисъл в съответствие както с общата структура, така и с целта на Директива 2011/95, припомнени съответно в точки 27 и 33 от настоящото решение.
- 44 Следователно във всички случаи, когато компетентният национален орган, сезиран с последваща молба, установи, че обстоятелствата, на които се позовава молителят, указват намерение за злоупотреба и използване на приложимата процедура като инструмент, поради което може да му бъде отказан статут на бежанец на основание член 5, параграф 3 от Директива 2011/95, изразът „без да се засяга Женевската конвенция“ изисква — ако с оглед на тези обстоятелства посоченият орган установи, че е налице вероятна опасност от преследване в случай на завръщане на молителя в държавата му на произход — този молител при все това да може да се ползва в съответната държава членка от гарантираните от Женевската конвенция права, които не могат да бъдат предмет на никакви резерви в съответствие с член 42, параграф 1 от тази конвенция. Сред тези права е и правото, гарантирано от член 33, параграф 1 от тази конвенция, съгласно който никоя договаряща държава няма по какъвто и да е начин да експулсира или връща бежанец до границата на територията, където са били застрашени животът или свободата му по причина по-специално на неговата религия.
- 45 На последно място, що се отнася до въпросите на запитващата юрисдикция относно съвместимостта с Директива 2011/95 на условието, наложено от националната правна уредба, с която е транспониран член 5, параграф 3 от тази директива, по силата на което дейностите, породили изтъкваната от молителя опасност от преследване, трябва да са разрешени в приемащата държава членка, достатъчно е да се припомни, че съгласно член 2 от Женевската конвенция „[в]секи бежанец има задължения към страната, в която се намира, които изискват от него по-конкретно да спазва законите и разпоредбите ѝ, както и да изпълнява мерките, предприети за поддържане на обществения ред“. От това следва, че изразът „[б]ез да се засяга Женевската конвенция“, съдържащ се в посочения член 5, параграф 3, не може да се тълкува в смисъл, че не допуска такова условие, предвидено в националното право.

- 46 По изложените съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че член 5, параграф 3 от Директива 2011/95 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, която поставя признаването на статута на бежанец вследствие на последваща молба по смисъла на член 2, буква р) от Директива 2013/32, основана на опасност от преследване, произтичаща от обстоятелства, които молителят е създал по собствено решение, след като е напуснал държавата си на произход, в зависимост от условието тези обстоятелства да представляват израз и продължение на вече изразени в тази държава убеждения на молителя.

По съдебните разноси

- 47 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноси. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

Член 5, параграф 3 от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила,

трябва да се тълкува в смисъл, че

не допуска национална правна уредба, която поставя признаването на статута на бежанец вследствие на последваща молба за международна закрила по смисъла на член 2, буква р) от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила, основана на опасност от преследване, произтичаща от обстоятелства, които молителят е създал по собствено решение, след като е напуснал държавата си на произход, в зависимост от условието тези обстоятелства да представляват израз и продължение на вече изразени в тази държава убеждения на молителя.

Подписи